

„Narodne novine“, broj 71/99., 46/07. i 41/08.

ZAKON O STAŽU OSIGURANJA S POVEĆANIM TRAJANJEM

(neslužbeno pročišćeni tekst)

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Osiguranici zaposleni na osobito teškim i za zdravlje i radnu sposobnost štetnim radnim mjestima, osiguranici kojima nakon određenih godina života, zbog naravi i težine posla, fiziološke funkcije organizma opadaju u toj mjeri da onemogućavaju daljnje uspješno obavljanje toga posla te osiguranici slijede osobe, osobe oboljele od distrofije i srodnih mišićnih i neuromišićnih bolesti, oboljeli od paraplegije, cerebralne i druge je paralize, multipleks skleroze, reumatoidnog artritisa, gluhe osobe te osobe kod kojih postoje funkcionalni poremećaji zbog kojih se ne mogu samostalno kretati bez uporabe invalidskih kolica, ostvaruju prava iz obveznog mirovinskog osiguranja na temelju generacijske solidarnosti prema odredbama Zakona o mirovinskom osiguranju i prema odredbama ovoga Zakona.

Članak 2.

Ovim se Zakonom uređuje sljedeće:

- 1) radna mjesta i zanimanja na kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem,
- 2) staž osiguranja s povećanim trajanjem osiguranika - invalidnih osoba,
- 3) snižavanje dobne granice za stjecanje prava na starosnu mirovinu,
- 4) postupak i evidencija o radnim mjestima i zanimanjima, odnosno osiguranicima kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem,
- 5) nadzor, financiranje i kazne.

Članak 3.

(1) Osiguranicima iz članka 1. ovoga Zakona staž osiguranja računa se s povećanim trajanjem i snižava dobna granica za stjecanje prava na starosnu mirovinu na način i pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.

(2) Osiguranicima iz stavka 1. ovoga članka računa se staž osiguranja s povećanim trajanjem ako su zaposleni s punim radnim vremenom ili sa skraćanim radnim vremenom, koje se prema Zakonu i kolektivnom ugovoru smatra kao zaposlenje s punim radnim vremenom.

II. RADNA MJESTA NA KOJIMA SE STAŽ OSIGURANJA RA UNA S POVE ANIM TRAJANJEM

lanak 4.

(1) Osobito teška i za zdravlje i radnu sposobnost štetna radna mjesta na kojima se staž osiguranja ra una s pove anim trajanjem jesu radna mjesta na kojima postoje štetni utjecaji na zdravstveno stanje i radnu sposobnost zaposlenika, unato tome što su primijenjene op e i posebne zaštitne mjere utvr ene propisima o zaštiti na radu.

(2) Kao osobito teška i za zdravlje i radnu sposobnost štetna radna mjesta, kao i stupanj pove anja staža osiguranja na tim radnim mjestima utvr uju se:

Odjeljak I. U RUDNICIMA

1) Radna mjesta zaposlenika koji rade u rudnicima ugljena u neposrednoj proizvodnji na podzemnim poslovima.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima ra una se u staž osiguranja kao 18 mjeseci.

2) Radna mjesta zaposlenika koji rade u rudnicima ugljena na podzemnim poslovima najmanje 80% stvarnog radnog vremena tijekom godine (snimatelji i mjera i jama, upravnici, inženjeri, tehni ki referenti, poslovo e, radnici na zanatskim poslovima i pomo nici snimatelja i mjera a jama, kod zaposlenika na zanatskim poslovima i na glavnim izvoznim podzemnim putovima).

3) Radna mjesta zaposlenika koji rade u rudnicima u neposrednoj proizvodnji na podzemnim poslovima.

Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima pod 2) i 3) ra una se u staž osiguranja kao 16 mjeseci.

4) Radna mjesta zaposlenika koji rade u rudnicima na podzemnim poslovima najmanje 80% stvarnog radnog vremena tijekom godine (snimatelji i mjera i jama, upravnici, inženjeri, tehni ki referenti, poslovo e, zaposlenici na zanatskim poslovima i pomo nici snimatelja i mjera a jama, kod zaposlenika na zanatskim poslovima i na glavnim izvoznim podzemnim putovima).

5) Radna mjesta buša a na površinskim otkopima.

Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima pod 4) i 5) ra una se u staž osiguranja kao 15 mjeseci.

Odjeljak II. U ŽELJEZARAMAMA

1. Radna mjesta u elinama

1) Radna mjesta talionara i lijevnika u elinama.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima radnik se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

2. Radna mjesta u valjaonicama

1) Radna mjesta u valjaonicama elika na ručnom uvodnom enju i vezanju toplovaljane trake.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima radnik se u staž osiguranja kao 15 mjeseci.

3. Radna mjesta u kovanici željeza

1) Radna mjesta zaposlenika na kojima se obavljaju poslovi mehaniziranog strojnog kovanja i prešanja trnova lake, srednje i teške pruge.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima radnik se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

Odjeljak III. U PROIZVODNJI OLOVNIH AKUMULATORA

1) Radna mjesta u proizvodnji olovnih akumulatora (mljevenje i miješanje olovnih oksida, sušenje olovnih ploha i elektroda, uobljavanje i mazanje olovnih ploha, obrada olovnih elektroda, montaža akumulatora i akumulatorskih baterija, lijevanje olovnih elemenata).

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima radnik se u staž osiguranja kao 15 mjeseci.

Odjeljak IV. U PROIZVODNJI FEROLEGURA I ELEKTRODA

1. Radna mjesta u proizvodnji ferolegura

1) Radna mjesta zaposlenika koji rade na elektropeima u proizvodnji ferolegura (šaržiranje, taljenje, bušenje, izlijevanje i odvajanje šljake).

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima radnik se u staž osiguranja kao 16 mjeseci.

2) Radna mjesta zaposlenika koji rade na zagrijavanju i usipavanju mase te dizalici u pogonu proizvodnje ferolegura.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima radnik se u staž osiguranja kao 15 mjeseci.

3) Radna mjesta poslovo e i zaposlenika na održavanju pe i koji najmanje 80% stvarnog radnog vremena tijekom godine provedu u pogonu za proizvodnju ferolegura.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima ra una se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

2. Radna mjesta u proizvodnji elektroda

1) Radna mjesta zaposlenika, osim poslovo e, koji u proizvodnji elektroda rade na pripremi i mljevenju sirovina, izradi elektrodne mase, izradi zelenih i grafitnih elektroda, obradi elektroda, žarenju mase na žarnim pe ima te loženju plinskog generatora.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima ra una se u staž osiguranja kao 15 mjeseci.

2) Radna mjesta poslovo a koji najmanje 80% stvarnog radnog vremena tijekom godine provedu na radu u pogonima za proizvodnju elektroda.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima ra una se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

Odjeljak V. U LJEVAONICAMA

1) Radna mjesta zaposlenika koji rade na iš enju odljevaka vise im, stabilnim i ru nim brusilicama, ru noj izradi kalupa, ru nom istresanju odlijevaka, te izbijanju jezgara ru no i pneumatskim alatima.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima ra una se u staž osiguranja kao 16 mjeseci.

2) Radna mjesta zaposlenika koji rade na pripremi i preradi kalupnih mješavina; taljenju, lijevanju, istresanju na istresnoj rešetki i izradi jezgara hladnim postupkom.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima ra una se u staž osiguranja kao 15 mjeseci.

3) Radna mjesta zaposlenika koji rade na iš enju odljevaka (osim brušenjem); na poluautomatskoj izradi kalupa; na izradi jezgara toplim postupkom; na vatrostalnom održavanju pe i i lonaca za lijevanje i na ru noj manipulaciji teretom.

4) Radna mjesta brigadira koji najmanje 80% stvarnoga radnog vremena provedu u pogonu ljevaonice i istionice.

Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima pod 3) i 4) ra una se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

Odjeljak VI. U PROIZVODNJI NEMETALA

1. Radna mjesta na izradi azbestno-tekstilnih proizvoda

1) Radna mjesta na pripremi smjese, pripremi pretpre e, izradi pre e, iš enju grebena, preradi azbestnih otpadaka i podmazivanju strojeva i opreme u predionici azbesta.

2) Radna mjesta na snovanju i tkanju azbestnog platna u tkaonici azbesta.

3) Radna mjesta na strojnom namatanju kalemova.

Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima pod 1) do 3) ra una se u staž osiguranja kao 18 mjeseci.

4) Radna mjesta u pogonima predionice, tkanih i konfekcijskih proizvoda, pletenih i oblikovanih proizvoda te miješanja i valjanja, osim radnih mjesta šefa pogona, poslovo e, evidenti ara, ista a higijeni ara i zaposlenika na održavanju.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima ra una se u staž osiguranja kao 15 mjeseci.

5) Radna mjesta šefa pogona, poslovo e, evidenti ara, ista a higijeni ara i zaposlenika na održavanju u pogonima predionice, tkanih i konfekcijskih proizvoda, pletenih i oblikovanih proizvoda te miješanja i valjanja.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima ra una se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

2. Radna mjesta na izradi frikcijskih proizvoda

1) Radna mjesta na mjerenju sirovina za miješanje.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima ra una se u staž osiguranja kao 18 mjeseci.

2) Radna mjesta u pogonima impregnacije, prešanja i obrade, osim radnih mjesta šefa pogona, poslovo e, me ufaznog kontrolora, ista a higijeni ara i majstora na održavanju.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima ra una se u staž osiguranja kao 15 mjeseci.

3) Radna mjesta šefa pogona, poslovo e, me ufaznog kontrolora, ista a higijeni ara i majstora na održavanju.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima ra una se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

Odjeljak VII. U PROIZVODNJI VATROSTALNOG MATERIJALA

- 1) Radno mjesto formera specijalnih šamotnih opeka koje se formiraju ručno pneumatskim ekim ima.
- 2) Radno mjesto praznitelja peći u proizvodnji vatrostalnog materijala.

Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima pod 1) i 2) računava se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

Odjeljak VIII. U PROIZVODNJI STAKLA

- 1) Radna mjesta zaposlenika koji rade na nabiranju staklene mase i staklopuha a na ručno formiranju staklenih proizvoda.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima računava se u staž osiguranja kao 18 mjeseci.

- 2) Radna mjesta zaposlenika koji rade na ručnoj i nemehaniziranoj pripremi i ubacivanju smjese u staklarsku peć.
- 3) Radno mjesto furkista na izvlačenju ravnog stakla na furko strojevima.
- 4) Radna mjesta zidara i šamotera na vršnim remontima i generalnim remontima staklarskih peći.
- 5) Radno mjesto rukovatelja strojevima s najmanje šest sekcija i dvostrukom kapi.

Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima pod 2) do 5) računava se u staž osiguranja kao 15 mjeseci.

Odjeljak IX. U POMORSKOJ BRODOGRADNJI

- 1) Radna mjesta zaposlenika koji rade na liscenju i premazivanju brodskih elemenata u brodskom trupu.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima računava se u staž osiguranja kao 16 mjeseci.

- 2) Radna mjesta brodomontera na predmontaži i montaži broskog trupa.
- 3) Radno mjesto brodoskelara.
- 4) Radna mjesta elektrozavarivača na ručno elektrozavarivanju i žljebljenju na predmontaži, montaži i na opremanju broskog trupa.
- 5) Radna mjesta plinskih rezača (ručno) i ravnača brodskih elemenata na predmontaži i montaži broskog trupa te na opremanju broda.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima pod 2) do 5) računava se u staž osiguranja kao 15 mjeseci.

6) Radna mjesta zaposlenika koji rade s pneumatskim alatima na predmontaži i montaži broskog trupa te na opremanju broda.

7) Radna mjesta brodocjevara i brodokotlara na brodu.

8) Radno mjesto brodoizolatera na brodu.

9) Radno mjesto brodolivara na brodu.

10) Radno mjesto brodobravara - limara na brodu.

11) Radno mjesto strojmontera na brodu.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima pod 6) do 11) računava se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

Odjeljak X. U PROIZVODNJI NAFTE

1) Radna mjesta vođa smjene i pomoćnika vođa smjene na bušenju i remontu.

2) Radna mjesta klinaša na bušenju i klinaša na remontu.

3) Radna mjesta tornjaša na bušenju i tornjaša na remontu.

4) Radno mjesto motoriste na bušenju.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima pod 1) do 4) računava se u staž osiguranja kao 15 mjeseci.

Odjeljak XI. U PROIZVODNJI KOMPLEKSNIH NPK UMJETNIH GNOJIVA

1) Radna mjesta rukovatelja reaktorom i pomoćnika rukovatelja reaktorom.

2) Radna mjesta rukovatelja sferodizerom i pomoćnika rukovatelja sferodizerom.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima pod 1) i 2) računava se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

Odjeljak XII. U PROIZVODNJI GRAĐEVNOG MATERIJALA

1) Radno mjesto pekara klinkera.

2) Radno mjesto rukovatelja roštom.

3) Radna mjesta na izradi azbestno-cementnih ploča i azbestno-cementnih cijevi.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima pod 1), 2) i 3) računava se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

Odjeljak XIII. U GRAĐEVINARSTVU

1. Radovi na probijanju tunela

1) Radna mjesta bušara, минера - palitelja mina, utovarivača i pomoćnih zaposlenika koji na radovima u tunelu provedu najmanje 80% stvarnog radnog vremena u tijeku godine.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tom radnom mjestu računava se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

2. Radna mjesta na gradnji i održavanju dalekovoda

1) Radno mjesto visinskog monterara na izgradnji i/ili održavanju dalekovoda napona 110 kv i više.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tom radnom mjestu računava se u staž osiguranja kao 15 mjeseci.

Odjeljak XIV. U GEOLOŠKIM I RUDARSKIM ISTRAŽIVANJIMA

1) Radna mjesta bušara istražnog bušenja i bušara injektirca.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima računava se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

Odjeljak XV. U PROMETU

1. Radna mjesta u željeznicama i prometima

1) Radna mjesta strojarstva i elektroinžinjeringa i dizelvoznih vozila za prugu.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima računava se u staž osiguranja kao 18 mjeseci.

2) Radna mjesta rukovatelja manevra i manevrista.

3) Radno mjesto prometnika vlakova u ranžirnim (ranžirno-rasporednim) stanicama s obujmom rada veći od 250 kola prerađanih prema tipu I. i II. u jednoj turnusnoj smjeni prosječno tijekom godine i brojem vlakova u dolazu (prolazu) odlazu veći od 32 vlaka u jednoj turnusnoj smjeni prosječno tijekom godine, kao i u rasporednim stanicama s preradom kola prema tipu I. i/ili II. u kojima u jednoj turnusnoj smjeni prosječno tijekom godine prođe više od 160 vlakova (u odlazu/dolazu/prolazu).

4) Radno mjesto prometnika vlakova koji regulira promet s postavnice. Pod postavnicom se podrazumijeva poseban objekt ili dio objekta za smještaj logike signalno-sigurnosnog uređaja stanice i signalno-komandnog stola putem kojega otpremnici vlakova na postavnici reguliraju kretanje vlakova i manevarsku vožnju.

5) Radno mjesto strojovođe na manevaru.

Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima pod 2) do 5) računava se u staž osiguranja kao 16 mjeseci.

6) Radno mjesto pomoćnika strojovođe.

7) Radno mjesto prometnika vlakova u stanicama kroz koje prođe 32 i više vlakova u jednoj turnusnoj smjeni prosječno tijekom godine.

8) Radno mjesto pregledača vagona.

Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima pod 6) do 8) računava se u staž osiguranja kao 15 mjeseci.

9) Radno mjesto zaposlenika vlakoprata koji u usputnim stanicama teretnih vlakova obavljaju poslove manevriste.

10) Radno mjesto skretničara koji neposredno (ručno na licu mjesta) rukuje skretnicama u stanicama s 32 i više vlakova u jednoj turnusnoj smjeni zaposlenika prosječno tijekom godine.

Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima pod 9) i 10) računava se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

Osnova za utvrđivanje broja vlakova je prosječan broj vlakova iz vrijednih voznih redova u kalendarskoj godini, a za utvrđivanje broja prerađenih kola prema tipu I. i II. službi službena dokumentacija o broju ostvarene prerade kola prema tipu I. i II. u određenoj stanici tijekom iste godine.

Broj vlakova utvrđuje se tako da se jedan dolazak vlaka u stanicu, kao krajnju stanicu vlaka, računava kao dva vlaka, jedan odlazak vlaka iz stanice kao polazne stanice vlaka računava se kao dva vlaka, jedan prolazak vlaka koji se u stanici zaustavlja kao jedan vlak, jedan prolazak vlaka kroz stanicu bez zaustavljanja kao jedan vlak, jedna potiskivalica u otpremi kao jedan vlak i jedna potiskivalica u povratku kao jedan vlak, ako se potiskivalice redovito primjenjuju kod određenih vlakova.

Osnova za utvrđivanje broja vlakova je vozni red za proteklo razdoblje.

2. Odredbe ove točke ne važe (čl. 69. Zakona o izmjenama i dopunama Pomorskog zakonika, N.N., br. 61/11.)

3. Radna mjesta u cestovnom prometu

1) Radno mjesto vozača teškog teretnog vozila dopuštene mase jednake ili veće od 7,5 tona.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima računava se u staž osiguranja kao 15 mjeseci.

2) Radno mjesto vozača autobusa u redovitom javnom međugradskom prijevozu putnika.

3) Radna mjesta vozača tramvaja i vozača autobusa u gradskom prometu.

Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima pod 2) i 3) računaju se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

Odjeljak XVI. U KOMUNALNOJ DJELATNOSTI

1) Radno mjesto dimnjaka koji radi na čišćenju štednjaka po stanovima, dimnjaka na kosim i ravnim krovovima, vađenju i izdimnjavanje i čišćenje ložišta centralnog grijanja.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tom radnom mjestu računaju se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

Odjeljak XVII. U ŠUMARSTVU

1) Radno mjesto šumskog sjekača.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tom radnom mjestu računaju se u staž osiguranja kao 16 mjeseci.

Odjeljak XVIII. U POMORSKOM RIBARSTVU

1) Radno mjesto profesionalnog ribara.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tom radnom mjestu računaju se u staž osiguranja kao 15 mjeseci.

Odjeljak XIX. U INDUSTRIJI PRERADE KUDJELJE I JUTE

1) Radna mjesta u okviru kojih se obavljaju pojedinačni i/ili svi poslovi na preradi kudjelje i jute - namakanje kudjeljne stabljike, lomljenje kudjeljne stabljike na vijaču, obrada na tresu u kudjeljnog vlakna, sortiranje i ručno grebanje.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima računaju se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

Odjeljak XX. U PROIZVODNJI POLIVINIL-KLORIDA

1) Radno mjesto čistača autoklava u proizvodnji polivinil-klorida.

2) Radno mjesto poslužitelja valjaka za želiranje u proizvodnji PVC folija i ploča.

Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima pod 1) i 2) računaju se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

Odjeljak XXI. U PROIZVODNJI I PRERADI GUMENIH SMJESA

1) Radna mjesta zaposlenika koji rade na pripremi velike i male smjese (vaganje ubrzivača, sumpora i omekšivača, vaganje kaučuka regeneratorskog i punila te kompletiranje smjese).

2) Radna mjesta na miješanju crnih i svijetlih smjesa na dvovaljku.

3) Radna mjesta na miješanju smjese na mikserima (prednjaci miješanja smjesa i lamanja kau uka na mikseru, miješanje smjesa i lamanje kau uka te sumporenje pro iš enih smjesa).

Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima pod 1) do 3) ra una se u staž osiguranja kao 15 mjeseci.

4) Radna mjesta na kontroli i prijemu sirovina te na predgrijavanju smjesa za pro iš avanje.

5) Radna mjesta na gumiranju tekstila (predgrijavanje smjese na dvovaljku i malom trovaljku).

Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima pod 4) i 5) ra una se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

Odjeljak XXII. U TEKSTILNOJ INDUSTRIJI

1) Radno mjesto poslužitelja strojeva za trganje starih tkanina.

2) Radno mjesto tkalca na tkala kim strojevima.

Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima pod 1) i 2) ra una se u staž osiguranja kao 15 mjeseci.

3) Radno mjesto poslužitelja stroja za vla enje vlakana.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tom radnom mjestu ra una se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

Odjeljak XXIII. NA OBRADI TEŠKIH STROJNIH DIJELOVA I ALATNIH STROJEVA

1) Radno mjesto tuširera koji obavljaju ru no skidanje metala dlijetom.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tom radnom mjestu ra una se u staž osiguranja kao 15 mjeseci.

Odjeljak XXIV. U POLJOPRIVREDNOM ZRAKOPLOVSTVU

1) Radno mjesto zrakoplovnog mehani ara na održavanju poljoprivrednih zrakoplova u hangaru i na terenu najmanje 80% stvarnog radnog vremena tijekom godine.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tom radnom mjestu ra una se u staž osiguranja kao 15 mjeseci.

Odjeljak XXV. NA POSLOVIMA MONTAŽE INDUSTRIJSKIH POSTROJENJA

1) Radna mjesta bravara i zavariva a na izgradnji industrijskih postrojenja u tvrtkama kojima je ta djelatnost registrirana na trgova kom sudu.

2) Radna mjesta visinskog elektrozavariva a i visinskog plinskog zavariva a.

3) Radno mjesto visinskog bravara montažera.

Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima pod 1) do 3) ra una se u staž osiguranja kao 15 mjeseci.

Odjeljak XXVI. U KOŽARSKO-PRERA IVA KOJ INDUSTRIJI

1) Radna mjesta zaposlenika koji u procesu obrade sirove kože rade na ru noj manipulaciji i sortiranju neštavljenih koža, kvašenju sirovih koža, skidanju mesine strojem, ru nom obrezivanju golice, strojnom cijepanju golice, iš enju lica kože, kruponiranju golice i cjepanika, štavljenju i cije enju kože te rukovanju pesting ure ajem.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima ra una se u staž osiguranja kao 15 mjeseci.

Odjeljak XXVII. U PROIZVODNJI KAMENE VUNE

1) Radno mjesto talioni ar na kupolnim pe ima u stalnom postupku lijevanja.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tom radnom mjestu ra una se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

Odjeljak XXVIII. U KAMENOLOMU

1) Radna mjesta buša a na ru nom bušenju te bušenju na lafetnoj i dubinskoj bušilici.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima ra una se u staž osiguranja kao 15 mjeseci.

2) Radna mjesta kamenoresca, klesara, veza a i pomo nog zaposlenika.

3) Radno mjesto rukovatelja utovariva a.

Svakih 12 mjeseci provedenih na radnim mjestima pod 2) i 3) ra una se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

III. ZANIMANJA NA KOJIMA SE STAŽ OSIGURANJA RA UNA S POVE ANIM TRAJANJEM

lanak 5.

(1) Utvr uju se zanimanja na kojima fiziološke funkcije organizma nakon odre enih godina života opadaju u toj mjeri da onemogu avaju uspješno obavljanje poslova zanimanja na sljede im radnim mjestima:

- 1) plesa klasi nog baleta, plesa suvremenog plesa, baletni majstor,
- 2) operni pjeva -solist,
- 3) plesa -pjeva u profesionalnim ansamblima narodnih plesova,
- 4) pilot aviona i pilot helikoptera,
- 5) nastavnik motornog letenja i zrakoplovnog jedrili arstva,
- 6) nastavnik padobranstva,
- 7) radiotelegrafist (leta), navigator leta i zrakoplovni mehani ar (leta),
- 8) ronilac, ronilac spužvi i koralja i nastavnik ronjenja,
- 9) oblasni radarski kontrolor letenja, oblasni neradarski (proceduralni) kontrolor letenja, prilazni radarski kontrolor letenja i prilazni neradarski (proceduralni) kontrolor letenja s valjanim ovlaštenjima,
- 10) dimnja ar i dimnja ar majstor (iš enje visokih tvorni kih dimnjaka),
- 11) toranjski kontrolor letenja s valjanim ovlaštenjem.

(2) Staž osiguranja na radnim mjestima pod to kom 1. do 8. stavka 1. ovoga lanka svakih 12 mjeseci ra una se kao 18 mjeseci, staž osiguranja pod to kom 9. i 10. stavka 1. ovoga lanka svakih 12 mjeseci ra una se kao 16 mjeseci i staž osiguranja pod to kom 11. stavka 1. ovoga lanka svakih 12 mjeseci ra una se kao 15 mjeseci.

lanak 6.

(1) Radna mjesta, odnosno zanimanja na kojima se staž osiguranja ra una s pove anim trajanjem, a koja nisu utvr ena ovim Zakonom, utvr uju se na temelju stru ne dokumentacije izra ene prema metodologiji, koju pravilnikom propisuje ministar nadležan za mirovinsko osiguranje.

(2) Poticaj za utvr ivanje, odnosno ukidanje radnih mjesta i zanimanja na kojima se staž osiguranja ra una s pove anim trajanjem, može dati poslodavac, sindikat i Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod).

(3) Podnositelj poticaja iz stavka 2. ovoga lanka dužan je priložiti stru nu dokumentaciju.

(4) Stru na dokumentacija izra ena prema metodologiji iz stavka 1. ovoga lanka dostavlja se ministarstvu nadležnom za mirovinsko osiguranje koje pribavlja mišljenje specijaliziranih znanstvenih ili stru nih ustanova.

(5) Troškove za izradu stru ne dokumentacije snosi podnositelj poticaja.

IV. OSIGURANICI - INVALIDNE OSOBE KOJIMA SE STAŽ OSIGURANJA RA UNA S POVE ANIM TRAJANJEM

lanak 7.

(1) Staž osiguranja s pove anim trajanjem ra una se osiguranicima - invalidnim osobama: slijepim osobama, osobama oboljelim od distrofije i srodnih miših i neuromiših bolesti, oboljelima od paraplegije, cerebralne i dje je paralize, multipleks skleroze, reumatoidnog artritisa, gluhim osobama i osobama kod kojih postoje funkcionalni poreme aji zbog kojih se ne mogu samostalno kretati bez uporabe invalidskih kolica.

(2) Svojstvo osiguranika - invalidne osobe iz stavka 1. ovoga lanka, ako im zdravstveno stanje uzrokuje trajne posljedice za život i rad, utvr uje se rješenjem Zavoda na temelju nalaza i mišljenja ovlaštenih vještaka prema odredbama Zakona o mirovinskom osiguranju na zahtjev invalidne osobe.

(3) Osiguranicima - invalidnim osobama iz stavka 1. ovoga lanka svakih 12 mjeseci staža osiguranja ra una se kao 15 mjeseci.

V. SNIŽAVANJE DOBNE GRANICE ZA STJECANJE PRAVA NA STAROSNU MIROVINU

lanak 8.

(1) Snižavanje dobne granice za stjecanje prava na starosnu mirovinu ovisi o dužini razdoblja za koje se staž osiguranja ra una s pove anim trajanjem i stupnju pove anja staža osiguranja.

(2) Osiguranicima iz lanka 4. i 5. ovoga Zakona kao i osiguranicima kojima se staž osiguranja ra una s pove anim trajanjem prema posebnim propisima, snižava se dobna granica za stjecanje prava na starosnu mirovinu iz lanka 30. Zakona o mirovinskom osiguranju i to:

1) po jednu godinu za svakih 6 godina za radna mjesta odnosno zanimanja na kojima se staž osiguranja ra una 12 mjeseci kao 14 mjeseci,

2) po jednu godinu za svakih 5 godina za radna mjesta odnosno zanimanja na kojima se staž osiguranja ra una 12 mjeseci kao 15 mjeseci,

3) po jednu godinu za svake 4 godine za radna mjesta odnosno zanimanja na kojima se staž osiguranja ra una 12 mjeseci kao 16 mjeseci,

4) po jednu godinu za svake 3 godine za radna mjesta odnosno zanimanja na kojima se staž osiguranja ra una 12 mjeseci kao 18 mjeseci.

(3) Osiguranicima - invalidnim osobama iz lanka 7. ovoga Zakona snižava se dobna granica za stjecanje prava na starosnu mirovinu iz lanka 30. Zakona o mirovinskom osiguranju po jednu godinu za svakih pet godina provedenih u osiguranju koje se ra una 12 mjeseci kao 15 mjeseci.

VI. POSTUPAK I EVIDENCIJE

lanak 9.

U postupku rješavanja o pravima osiguranika iz ovoga Zakona primjenjuju se odredbe Zakona o mirovinskom osiguranju ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

lanak 10.

(1) Evidencija o radnim mjestima, odnosno zanimanjima na kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem i evidenciju o osiguranicima kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem vodi Zavod, na način i po postupku propisanom općim aktom toga Zavoda (lanak 94. stavak 2. Zakona o mirovinskom osiguranju).

(2) Radi uspostavljanja evidencija iz stavka 1. ovoga članka poslodavac je dužan ovlaštenoj osobi Zavoda omogućiti uvid u dokumentaciju radi provjere podataka o osiguranicima i radnim mjestima, odnosno zanimanjima na kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem.

(3) Poslodavac je dužan u roku od 15 dana prijaviti Zavodu početak, promjenu i prestanak rada osiguranika koji rade na radnim mjestima iz članka 4. ovoga Zakona i u zanimanjima iz članka 5. ovoga Zakona.

VII. NADZOR

lanak 11.

Upravni nadzor nad primjenom ovoga Zakona provodi ministarstvo nadležno za mirovinsko osiguranje, a inspekcijski nadzor obavlja Državni inspektorat.

Podnaslov VIII. FINANCIRANJE i odredbe članka 12. brisane su (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o stažu osiguranja s povećanim trajanjem, N.N., br. 41/08.)

IX. KAZNE

lanak 13.

(1) Poslodavac će se kazniti za prekršaj novčanom kaznom u svoti od 5.000,00 do 50.000,00 kuna:

1) ako ne dostavi potrebne podatke, odnosno ne omogućiti uvid u inženjersko stanje radi uspostavljanja evidencija o radnim mjestima, odnosno zanimanjima na kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem (lanak 10. stavak 2.),

2) ako ne prijavi početak, promjenu, odnosno prestanak rada osiguranika na radnim mjestima, odnosno zanimanjima na kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem (lanak 10. stavak 3.),

3) ako do 31. prosinca 1999. na propisanom obrascu ne izvijesti Zavod o zaposlenicima zaposlenim na radnim mjestima iz članka 4. ovoga Zakona, odnosno u zanimanjima iz članka 5. ovoga Zakona (članak 15. stavak 1.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba kod poslodavca - pravne osobe novčanom kaznom u svoti od 1.000,00 do 10.000,00 kuna.

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

članak 14.

(1) Iznimno od odredbe članka 8. ovoga Zakona, osiguranicima iz članka 4., 5. i 7. ovoga Zakona u razdoblju od 1. siječnja 1999. do 31. prosinca 2007. snižava se dobna granica za stjecanje prava na starosnu mirovinu prema dobnoj granici propisanoj člankom 178. i 179. Zakona o mirovinskom osiguranju.

(2) Za snižavanje dobne granice za stjecanje prava na starosnu mirovinu prema članku 8. ovoga Zakona i stavku 1. ovoga članka uzima se u obzir i staž osiguranja s povećanim trajanjem izvršen prema propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, sukladno odredbi članka 4. Zakona o listi profesionalnih bolesti ("Narodne novine", br. 162/98.).

(3) Osiguranicima kojima se prema posebnom zakonu staž osiguranja računa s povećanim trajanjem, a tim zakonom nije uređeno snižavanje dobne granice, dobna granica za stjecanje prava na starosnu mirovinu snižava se prema članku 8. ovoga Zakona i stavku 1. ovoga članka.

članak 15.

(1) Poslodavac koji zapošljava zaposlenike na radnim mjestima iz članka 4. ovoga Zakona, odnosno u zanimanjima iz članka 5. ovoga Zakona, dužan je najkasnije do 31. prosinca 1999. o tome na propisanom obrascu izvijestiti Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje.

(2) Sadržaj i oblik obrasca iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje Upravno vijeće Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

članak 16.

Ministar nadležan za mirovinsko osiguranje donijet će pravilnik iz članka 6. stavka 1. ovoga Zakona do 30. studenoga 1999.